

דו"ח על פרס, בת - בריתה של ישראל השאה - על הדר געש

פאזי יוסף אל-אסמר (24) חזר זה עתה מסיוור של מספר שבועות בפרס. לעתונאי יליד-חיפה, וחניך בית-הספר התיכון הערבי בעיר זו, היתה זו הנסיעה הראשונה מחוץ לגבולות הארץ. בניגוד לעתונאים ערביים אחרים מישראל, גילה כי זהותו הכפולה היתה לו דווקא לעזר: הוא היה מקובל גם בין הערבים היושבים בפרס וגם בין הישראלים.

מאת פאזי אל-אסמר

האחבר, ליד תלמי פרסי עתיק בעיר שיראז

ואפילו הקטן ביותר, כי איש מסויים מש" תיך למפלגתו של מוצק גורר בעקבותיו השלכה לכלא. על כן גם שאלתי אותו איך הם מסתדרים עם השלטונות. ואו הד" הים אותי בגילוי מעניין: "נכון, השיב, יחסם של השלטונות עיני ביותר למפלגה זו. אבל לפי החוק — קריית האוניברסיטה הוא שטח חופשי. כלומר: למשטרה אסורה הכניסה אליו, כך שיש לנו שטח פעולה חופשי ונרחב. אני מקחה שבארצך שמעתם על ההפגנות שלנו. ובכן, כל ההפגנות האלה מתארגנות ונרקמות כאן בקריית האוניברסיטה."

הוא אף גילה שהם עומדים להפגין לטור בת הממשלה האנגלית — כדי להכריח את ממשלת פרס להכיר בממשלה האלג'ית. רית הזמנית. שאלתי: "מה מספרם של חברי מפלגת האומה?"

"אינני יכול לענות לך על כך במספרים," השיב כן-שיחי, "אבל באחוזים אוכל לומר, שכאן באוניברסיטה של טהראן (15 אלף סטודנטים) 90 אחוז הם אהדי ד"ר מר צדק, וכ-80 אחוז בשתי האוניברסיטות האחרות. האחוז יורד אצל העם הפשוט — שם הוא מגיע ל-60 אחוז."

בטון תוקפני ונמרץ המשיך: "אנו נמשיך במאבקנו זה עד אשר תקום כאן בטהראן ממשלה לאומית אמיתית. היה בטוח, שאם תיערכנה בחירות חופשיות ממש — או ללא כל ספק נוכח ברוב מוחלט. כי כך רצונו של העם הפרסי האציל."

"מה מטרות מפלגת האומה ומה דרישותיה מהשאה?" הקשיתי.

"מפלגתנו," השיב, "אינה דורשת ולא כלום מן השאה — מלבד עריכת בחירות חופשיות והקמת ממשלה לאומית שתלאים את חברות הנפט ותלך בדרך לסוציאליזם והשיחרור מעול האימפריאליזם האמריקאי. לבסוף, כדרך אגב, הפליט פיתגם שמויבנו — כי יומו של השאה בוא יבוא."

★ ★

נציג השאה ברח

רציתי לדעת באיזו דרך פועלים הי אהודים של מפלגה זו — ומהי פעילותם. תשובה במילים לא קיבלתי. נתנו לי כרוז בכתב ידו של ד"ר מוצק — הנתון במעצר בית בכפר אחמד-אבאד ש-

לא כבישראל, נוטלים הסטודנטים במורה שלנו חלק רב במתחש ב" ארצם. הם מפגינים נגד — כאשר מדיניות מסוימת אינה לפי רוחם. הם מפגינים בעד — כאשר הקו הממשלתי נראה להם ומתמוג עם שאיפותיהם והשקפותיהם. הם העלית. הם השכבה האינטליגנטית המשי כילה — ולרוב שכבה זו מאוד דקיקה, לעומת הבערות התרבותית והפוליטית ה" מאפיינת את רוב העם."

זהו המצב, בערך, גם בפרס. וזהו גם מה שדחף אותי לחטוף שיחה — ואולי יותר מאשר "לחטוף" — עם הסטודנטים הפרסיים. הפגישה נתאפשרה ב" עזרתו של ידיד פרסי, בוגר משפטים, ש" גילה לי גם דברים מעניינים ומאלפים מאד. כך, למשל, גילה שהלימוד האוניברסיטאי בפרס חינוג אין כסף. יותר מזה: הסטודנטים הזרים הבאים ללמוד בטהראן, בהן מנת הממשלה הפרסית, נהנים מקצבה חוד" שית: בערך 200 לירות ישראליות. סטודנטים אלה הם לרוב מארצות ערב: מירדן, עירק, סוריה. אותן ידיד ידע כי ספק, שקיימת ליד האוניברסיטה קרייה שלמה, שם גרים ואוכלים הסטודנטים. וגם זה חינוג.

לכן הגענו לקריית האוניברסיטה, הבנויה בסגנון מודרני מהיריב, כאחד הבלוקים נפי גשתי אתם: שמונה סטודנטים מפקולטת שונות. הצגתי את עצמי והתחלנו מחליפים דעות והשקפות. לפתע נפל מבטי על תמו" נה — גזורה מעתון — שהיתה תלויה על אחד הקירות. שאלתי אחד מהם לזהותו של האיש — ובמקום תשובה קיבלתי מטר של מבטים חודרים. לבסוף גילו כי זהו פאטמי המפורסם — שר החוק בממשלתו של ד"ר מוחמד מוצק, שתלייתו בפקולת השאה עוררה את זעמם ואת חמתם.

ראיתי כי זיק של אור ניצת בעיניהם של כל הסטודנטים לשמע שמו של מוצק ושל פאטמי. שאלתי את כן-שיחי אם הוא שיך למפלגה מסוימת. הוא השיב בטון חזק ונמרץ, כי הינו גאה שהוא חבר במפלגת האומה של ד"ר מוצק.

★ ★ ★

יבוא יום השאה

ידידיהם הרהים אותי בקצת — שכן לפי האינטרמציה שקיבלתי, כל רש

אייכמן (ראשון מימין) בתמונת "יד ושם" לא נעים להביך יודים

את קלונם הנאצי של נכבדים אלה, דבר שהיה מביא במבוכה את יודותיה. ממ שלת ישראל. לכן גננו הצילום.

במדינה

חקירות

פתיחת התיקים

ראש הממשלה הודיע על סיום החקירה. סגן שר-הבטחון הצהיר והבהיר לכל ה" מעוניינים, שחמשת הצעירים הערבים ש" נהרגו על גבול עזה (העולם הזה 1255) נורו ונהרגו כתוק. הציבור הישראלי קיבל את הרושם המובן מאליה, שהרשות הח"ר קרה, האחרית, ערכה את כל הבדיקות הדרושות והגיעה למסקנה, שהבחורים נהר" גו וזהו זה. אין מה לעשות. למראית עין — נסגר התיק.

השבוע הסתבר לפתע, לפני שופט השלום אהרן חייבי מאשקלון, שהתיק כלל לא נסגר ואולי אף לא נפתח מעולם — כתוק. שלושה עורכי-דין ישראליים — יעקב ירדור, פישל הרצברג ואברהם שימון — דרשו משופט השלום לערך חקירה מפורטת על נסיבות מותם של שלושה מחמשת הצעירים שנהרגו, לדברי השלטונות, ליד רצועת עזה.

התיק לא נסגר. עוד לפני תחילתו של המשפט הגישו עורכי-הדין של משפחת ההרוגים בקשה למוכר בית-המשפט באש" קלון להביא לפני בית-הדין את תיק מש" טרת אשקלון בחקירת נסיבות המות. מאחת שההריגה אירעה בתחום סמכותה של מש" טרת אשקלון בחקירת נסיבות המות. מאחר גם החקירה חייבת היתה להתנהל עלידי משטרת אשקלון. אולם כששאל השופט חייבי את מוכר בית-המשפט היכן התי" קים שנדרשו עלידי התובעים, הודיע לו המוכר בשם משטרת אשקלון, שהתיקים לא נסגרו כלל ומשטרה יודת עוד חודש תמים כדי לסיים את החקירה.

לא נותר לשופט אלא לדחות את מועד המשפט הדין בבקשה לשלושה שבועות. או יצטרך לדון בבקשת הפרקליטים, ה" מסתמכים על סעיף 19 של סדרי הדין ה" שילי (חקירת פשעים וסיבות מות) ודור" שהים להזמין לחקירה את כל האחראים להריגה והנוגעים בה באיזו צורה שהיא. החוק, במקרה של חקירה מעין זו, מח" ייב את הזמנת העידים. בחקירה שתתנהל באמצע החודש הבא עשויים להופיע כ" עדים כל האחראים לאותן ההריגות ולחקי" רות בנסיבות ההריגה.

פרשת אייכמן

הצילום שוגג

אחת המטרות המבוקשות ביותר לפני לכידת אייכמן — היתה תמונתו של הצורר. בסך הכל פורסמו עד אז שתיים-שלוש תמו"נות, שעברו מעתון לעתון ברחבי העולם. אותה שעה מצויה היתה תמונה של אדולף אייכמן בארכיוני יד ושם בירושלים. אולם תמונה זו לא נמסרה לפרסום — לא בעת החיפושים אחרי רוצח-הממנים המכ"ר קש וגם לא בעת התעוררות ההתעניינות העולמית, עם לכידתו בארגנטינה.

מדוע? כי אייכמן באותו צילום לא היה לבדו. בתמונה שצולמה בימי ראשיתה של התנועה הנאצית באוסטריה, הוא עמד ב" שורה ארוכה של עסקנים נאציים. עסקנים אלה לא נעלמו כולם; חלק מהם ממשיך לשרת את ממשלות בון ואיטריה. עם שתי מדינות אלה מקיימת מדינת-ישראל יחסים תקינים. פירסום התמונה עלול היה לגלות